

**PRIJEDLOZI ZA IZMJENE
PORESKIH PROPISA ZA UDRUŽENJA I FONDACIJE U KANTONU SARAJEVO,
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

2015.

SADRŽAJ:

Uvod3

PORESKA OSLOBOĐENJA ZA IMOVINU UDRUŽENJA I FONDACIJA

Zakon o porezu na imovinu kantona Sarajevo4

Obrazloženje izmjena.....5

PORESKA OSLOBOĐENJA ZA PRENOS VLASNIŠTVA NA NEPOKRETNOSTI I PRAVA ZA UDRUŽENJA I FONDACIJE

Poreska oslobođenja za prenos vlasništva na nepokretnosti i prava za udruženja i fondacije.....6

Obrazloženje izmjena:7

UVOD

Prijedlozi poreskih izmjena za udruženja i fondacije su izrađeni na osnovu sveobuhvatne analize poreskih propisa od značaja za razvoj filantropije u zemljama jugoistočne Evrope (Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora i Srbija)¹, te preporuka iz „Izveštaja o poticajnom okruženju za razvoj civilnog društva u BiH“² u okviru kojeg su analizirane odgovarajuće odredbe zakona o porezu na dobit, poreza na dohodak i poreza na poklon. Dodatno prijedlozi izmjena su analizirani u kontekstu odgovarajućih poreskih propisa u pojedinim zemljama Evropske unije.

Evropska unija (EU) nema nadležnosti u oblasti direktnog oporezivanja, već ovo pitanje spada u nadležnost država-članica. U najvećem broju članica EU, poreske olakšice se predviđaju u obliku poreskih odbitaka, dok Francuska, Litvanija i Mađarska primjenjuju sistem poreskih kredita za davanja fizičkih lica. Poreske olakšice su propisane za davanja u propisane opštekorisne svrhe, nezavisno od toga da li te svrhe obavljaju javne ustanove ili organizacije civilnog društva čime se onemogućava monopol nad javnim dobrom državi i privatnim akterima.

U najvećem broju zemalja članica EU donacije se priznaju u obliku novca, pokretnih stvari koje imaju novčanu vrijednost, nepokretnosti i usluga (Bugarska, Kipar, Češka, Danska, Estonija, Francuska, Nemačka, Mađarska, Irska i Holandija). Među ovim zemljama razlike postoje između onih koje priznaju davanje u bilo kojoj vrsti pokretne stvari koja ima novčanu vrijednost (Mađarska), i drugih koje priznaju davanja samo u obliku određenih pokretnih stvari. Na primjer, Irska, kada je reč o davanju u pokretnim stvarima, priznaje kao poreski rashod samo davanja u obliku hartija od vrednosti. Pojedine članice EU priznaju kao poreski rashod samo davanja u novcu (Finska, Belgija, Italija).

¹ “Poreski propisi od značaja za razvoj filantropije u zemljama Jugoistočne Evrope - izvod iz izvještaja i preporuke za BiH“- Fondacija Mozaik i Dr. Dragan Golubović, stalni član Savjeta eksperata za neprofitno pravo Međunarodne konferencije nevladinih organizacija, koja deluje pod patronatom Savjeta Evrope.

² Centar za promociju civilnog društva

PORESKA OSLOBOĐENJA ZA IMOVINU UDRUŽENJA I FONDACIJA

Zakon o porezu na imovinu kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 07/09)

Član 4. Zakona:

Porez na imovinu ne plaćaju:

- a) država Bosna i Hercegovina i njeni organi;
- b) entitet i njihovi organi;
- c) Brčko Distrikt BiH;
- d) kantoni i njihovi organi;
- e) jedinice lokalne samouprave;
- f) strane države pod uslovom reciprociteta;
- g) invalidi.....
- h) vjerske institucije za imovinu koje koriste.

Prijedlog izmjena

Član 4:

e) **udruženja i fondacije koja djeluju u javne svrhe, suglasno propisima koji uređuju oporezivanje dobiti u Federaciji BiH, za imovinu koje koriste.**

Evropske regulative

Preporuka Komiteta/Savjeta ministara Savjeta Evrope o pravnom statusu organizacija civilnog društva u Evropi (CM/Rec/2007/14): Osnovni principi: "8. Pravni i poreski režim za udruženja treba da podsticajano utiče na njihovo osnivanje i delovanje".

Evropska Komisija je usvojila praksu da godišnji izveštaj o napretku zemlje kandidata ka EU sadrži i ocjenu stanja o pravnom i institucionalnom položaju civilnog društva.

Izveštaj o napretku BiH od 12. 10. 2011, SEC (2011) 1206, strana 17: "razvoj civilnog društva u BiH zahtjeva dalju podršku i veću transparentnost kriterijuma za javno finansiranje civilnog društva".

Obrazloženje izmjena:

Zakonom o porezu na imovinu Kantona Sarajevo utvrđuju se obveznici poreza na imovinu, kao i pokretna i nepokretna imovina koje je predmet oporezivanja. U odredbama člana 4. Zakona navode se pravna i fizička lica koja su oslobođena plaćanja poreza na imovinu; na ovoj listi se nalaze vjerske institucije, ali ne i udruženja i fondacije, uključujući i ona koje djeluju u javne (općekorisne) svrhe. Odredbe člana 4. Zakona dovode do situacije u kojoj svi gube.

Na jednoj strani, budžetski priliv od poreza na imovinu koji plaćaju udruženja i fondacije je neznatan, imajući u vidu da ove organizacije po pravilu raspolažu skromnom, ili nikakvom imovinom. Na drugoj strani, ovo rješenje može dugoročno negativno uticati na finansijsku održivost udruženja i fondacija.

Stoga, predložene izmjene u članu 4. Zakona neće imati nikakve negativne implikacije sa stanovišta projekcije budžetskog priliva, ali dugoročno mogu doprinjeti finansijskoj održivosti udruženja i fondacija. Osim toga predložene izmjene su u saglasnosti sa načelom pravednosti, jer otklanjaju diskriminatorni tretman udruženja i fondacija koja djeluju u javne svrhe, u odnosu na vjerske institucije.

Prijedlog izmjena Zakona o porezu na imovinu se odnosi samo na udruženja i fondacije koji ispunjavaju uvjete propisane prijedlogom izmjena Zakona o porezu na dobit Federacije BiH (član 11, stav 2-5).

PORESKA OSLOBOĐENJA ZA PRENOS VLASNIŠTVA NA NEPOKRETNOSTI I PRAVA ZA UDRUŽENJA I FONDACIJE

Zakon o porezu na promet nepokretnosti i prava kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo", br: 23/05- prečišćen tekst 25/06)

Član 17. Zakona:

“Porez na promet nepokretnosti ne plaća se....:

13. na prenos vlasništva na nepokretnostima koje se daju za vakufe, vjerske zadužbine i zaklade

14. na prenos vlasništva na nepokretnostima koje kupuju vjerske zajednice za svoje potrebe.”

Prijedlog izmjena

Član 17. Zakona

“Porez na promet nepokretnosti ne plaća se....:

13. na prenos vlasništva na nepokretnostima koje se daju za vakufe, vjerske zadužbine i zaklade, **kao i za udruženje i fondacije koje djeluju u javne svrhe saglasno propisima koji uređuju oporezivanje dobiti u Federaciji BiH.**

14. na prenos vlasništva na nepokretnostima koje kupuju vjerske zajednice, **udruženja i fondacije koja djeluju u javne svrhe suglasno propisima koji uređuju oporezivanje dobiti u Federaciji BiH,** za svoje potrebe.

Evropske regulative

Preporuka Komiteta/Savjeta ministara Savjeta Evrope o pravnom statusu organizacija civilnog društva u Evropi (CM/Rec/2007/14): Osnovni principi: “8. Pravni i poreski režim za udruženja treba da podsticajano utiče na njihovo osnivanje i delovanje”.

Evropska Komisija je usvojila praksu da godišnji izveštaj o napretku zemlje kandidata ka EU sadrži i ocjenu stanja o pravnom i institucionalnom položaju civilnog društva.

Izveštaj o napretku BiH od 12. 10. 2011, SEC (2011) 1206, strana 17: "razvoj civilnog društva u BiH zahtjeva dalju podršku i veću transparentnost kriterijuma za javno finansiranje civilnog društva".

Obrazloženje izmjena:

Član 2. Zakona o porezu na promet nepokretnosti i prava kantona Sarajevo utvrđuje da se pod prometom nepokretnosti podrazumjeva: “prodaja, zamjena i drugi prenos vlasništva na nepokretnostima...”. Iz ovoga slijedi da se pod prometom nepokretnosti i prava (industrijskog) vlasništva podrazumjeva i prenos bez nadoknade (poklon) kako *inter vivos*, tako i *mortis causa*. U članu 17. Zakona predviđaju se izuzeci od obaveze plaćanja poreza na promet nepokretnosti. Ovi izuzeci uključuju prenos vlasništva na nepokretnostima koje se daju za vakufe, vjerske zadužbine i zaklade, kao i prenos vlasništva na nepokretnostima koje kupuju vjerske zajednice za svoje potrebe.

Na drugoj strani, prenos vlasništva nad nepokretnostima koje se daju udruženjima, uključujući i one koje djeluju u javne svrhe, kao i kupovina nepokretnosti od strane ovih udruženja, nisu oslobođene poreza na promet nepokretnosti.

Predložene izmjene ne bi imale nikakve negativne posljedice na projekciju budžetskog priliva, s obzirom da veoma mali broj udruženja posjeduje nepokretnosti, ili su titulari prava industrijske svojine. Na drugoj strani, izmjene bi podsticajno djelovale na finansijsku održivost udruženja koje deluju u javne svrhe. Naime, treba imati u vidu da i ova – srazmjerno mala poreska obaveza – može da predstavlja ozbiljan finansijski teret za udruženje koje može ovu obavezu platiti samo iz sredstava institucionalnih rezervi, odnosno sredstava ostvarenih po osnovu pasivnih prihoda, ili obavljanjem privredne djelatnosti, ali ne i po osnovu ostvarenih donacija ili poklona iz zemlje ili inostranstva (zbog striktnih ugovornih odredbi i uslova o načinu korištenja donacije). Međutim, najveći broj udruženja nema institucionalne rezerve, niti ostvaruje pasivne prihode, ili prihode od obavljanja privredne djelatnosti.

Pored toga, prijedlogom bi se udruženja koje djeluju u javne svrhe dovele u ravnopravan položaj sa vjerskim organizacijama. Sa stanovišta javne politike, nema nikakvog ubjedljivog razloga da vjerske organizacije uživaju privilegovani poreski tretman u odnosu na druga udruženja koje djeluju u javne svrhe – vjerska djelatnost je samo jedna od djelatnosti u javne svrhe.

Prijedlog izmjena Zakona o porezu na nepokretnosti se odnosi samo na udruženja i fondacije koji ispunjavaju uvjete propisane prijedlogom izmjena Zakona o porezu na dobit Federacije BiH (član 11, stav 2-5).